

نماز در ادیان گذشته (پیش از اسلام)

۱- ابراهیم علیه السلام :

۱- رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ ابراهیم (ع) / ۳۷

ای پروردگارم برخی از فرزندانم را در دره‌ای بی‌کشت و زرع نزد خانه محترمت سکونت دادم؛ ای پروردگار من [این سکونت دادن] برای این است که نماز را بر پا دارند؛ پس دل‌های گروهی از مردم را به سوی آنان علاقه‌مند کن، و آنان را از انواع محصولات و میوه‌ها روزی بخش، که سپاس‌گزاری کنند. «۳۷»

۲- رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ ابراهیم (ع) / ۴۰

ای پروردگار من مرا بر پادارنده نماز قرار ده، و نیز از فرزندانم [برپادارندگان نماز قرار ده]. و ای پروردگار من دعایم را بپذیر. «۴۰»

۳- وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾ انبیاء / ۷۳

و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما [مردم را] هدایت می‌کردند، و انجام دادن کارهای نیک و برپا داشتن نماز و پرداخت زکات را به آنان وحی کردیم، و آنان فقط پرستش‌کنندگان ما بودند. «۷۳»

۲- اسماعیل علیه السلام :

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ مریم (س) / ۵۵

و همواره خانواده‌اش را به نماز و زکات فرمان می‌داد، و نزد پروردگارش پسندیده بود. «۵۵»

۳- موسی علیه السلام :

۱- وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾ بقره/ ۸۳

(یکی از ده فرمان و عهدهای موسی (ع) از بنی اسرائیل) و [یاد کنید] زمانی که از بنی اسرائیل پیمان گرفتیم که جز خدا را نپرستید ، و به پدر و مادر و خویشان و یتیمان و مستمندان نیکی کنید ، و با مردم با خوش زبانی سخن گوید ، و نماز را بر پا دارید ، و زکات بپردازید ، سپس همه شما جز اندکی [از پیمان خدا] روی گردانیدید ؛ و شما [به طور عادت] روی گردان هستید . «۸۳»

۲- وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّأَ لِقَوْمِكَ مِمْرَ بِيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبَلَهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾ یونس (ع) / ۸۷

به موسی و برادرش وحی کردیم که خانه‌هایی در سرزمین مصر برای قوم خود فراهم آورید ، و خانه‌هایتان را روبروی هم قرار دهید ، و نماز را برپا دارید ، و مؤمنان را [به] مژده ده . «۸۷»

۳- إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ طه / ۱۴
همانا ! من خدایم که جز من معبودی نیست ، پس مرا پرست و نماز را برای یاد من برپا دار . «۱۴»

۴- شعیب علیه السلام :

قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصْلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ هود (ع) / ۸۷

گفتند : ای شعیب ! آیا نمازت به تو فرمان می‌دهد که آنچه را پدرانمان می‌پرستیدند رها کنیم ؟ یا از اینکه در اموالمان به هر کیفیتی که می‌خواهیم تصرف کنیم دست‌برداریم ؟ به راستی که تو [انسانی] بردبار و راه‌یافته‌ای [پس چرا می‌خواهی در برابر آزادی ما نسبت به بت‌پرستی و هزینه کردن اموالمان به هر کیفیتی که بخواهیم بایستی؟] ! «۸۷»

هـ- زکریا علیه السلام :

۱- فَنادته الملائكة وهو قائم يصلي في المحراب ان الله يبشرك بيحيى مصدقا بكلمة من الله وسيدا
وَحْصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾ آل عمران / ٣٩

پس فرشتگان ، او را در حالی که در محراب عبادت به نماز ایستاده بود ، ندا دادند که خدا تو را به یحیی بشارت می‌دهد که تصدیق کننده کلمه‌ای از سوی خدا [یعنی مسیح] است و سرور و پیشوا ، و [بر اساس زهد و حیا] نگاهدار خود از مُشتهیات نفسانی ، و پیامبری از شایستگان است. «۳۹»

۲- فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾ مریم (س) / ۱۱

پس [به دنبال ناتوانی از سخن گفتن] از عبادتگاهش به سوی قومش بیرون آمد و به آنان اشاره کرد که صبح و شام خدا را تسبیح گویند. «۱۱»

۶- عیسی علیه السلام :

وَجَعَلْنِي مَبْرَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ مریم (س) / ۳۱
و هر جا که باشم بسیار پربرهه و سودمندم نموده و تا زنده‌ام به نماز و زکات سفارش کرده است. «۳۱»

لا- لقمان علیه السلام :

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكِ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾
لقمان / ۱۷

پسرکم ! نماز را برپا دار و مردم را به کار پسندیده وادار و از کار زشت بازدار و بر آنچه [از مشکلات و سختی‌ها] به تو می‌رسد شکیبایی کن ، که اینها از اموری است که ملازمت بر آن از واجبات است. «۱۷»